
ETIKKEN SKAL I FOKUS

Tekst: Gyrithe O'Neill Nielsen-Man

Psykoterapien har behov for statsanerkendelse

I et fag som vores, hvor vi sidder med personfølsomme oplysninger og detaljer om et andet menneskes inderste, må etikken med rette forventes at være i højsædet. Men hvordan taler man om etik i en profession, der stadig ikke har en standardiseret og statsanerkendt uddannelse – og dermed ikke et mindstekrav til uddannelsens længde og til det faglige og etiske indhold eller et krav til udøvernes faglighed og professionalisme?

Hvordan man end vender og drejer det, så er etik et vigtigt emne at tale om i sammenhæng med psykoterapi. Både fordi titlen 'psykoterapeut' desværre ikke altid borger for kvaliteten af terapeutens uddannelse, idet alle og enhver kan kalde sig psykoterapeut, selv med bare den mindste smule kendskab til psykoterapi eller endog helt uden, og ikke mindst fordi etik er så væsentlig en del af det at arbejde med mennesker og deres livskriser. Psykoterapeuter, der er optaget som medlem af Dansk Psykoterapeutforening, har jo alle en længe-revarende uddannelse bag sig, hvor etik både personligt og fagligt har stort fokus, ligesom man på den type uddannelse kommer bredt omkring med både selvudvikling og et omfattende pensum samt teori og praktik. Dermed er etikken også en del af vores uddannelse og vores måde at være psykoterapeuter på. Men hvad med dem, der ikke har uddannelse?

ET STORT ANSVAR

Dette ved 'almindelige mennesker' jo ikke. Jeg bliver til stadighed mødt med spørgsmål om, hvad psykoterapi er, hvad jeg laver, hvem og hvordan jeg kan hjælpe, og hvad jeg står for. Jeg synes naturligvis, at det, jeg laver i mit arbejde som psykoterapeut, er etisk forsvarligt, netop fordi jeg har en lang og grundig uddannelse bag mig. Jeg oplevede i alt fald, at etik, faglige såvel som menneskelige grænser, tillid og fortrolighed, ansvar

og respekt var væsentlige elementer i den uddannelse, jeg tog. Som veluddannet psykoterapeut er jeg mig mit ansvar meget bevidst. Det er andre menneskers liv og deres velbefindende, jeg sidder med i hænderne, og det synes jeg er et stort ansvar. Men selvom jeg har en bred fireårig uddannelse bag mig, er jeg langt fra udlært – det bliver man næppe nogensinde som psykoterapeut – og jeg er meget ydmyg over for den kunnen og indsigt, jeg møder hos mere erfarne psykoterapeuter.

ETIK ER MANGE TING

Men hvordan defineres etik i vores fag og i vores uddannelse? Etik handler jo ikke alene om tavshedspligt og fortrolighed mellem vore klienter og os. Det er også respekten for det delte og for den smerte, som klienterne kommer til os med, og det at de kan have tillid til min håndtering af deres liv og problematikker på en ikke-dømmende og fortrolig måde, uden hverken at belære dem eller løse deres problematikker for dem, men alene sammen med dem. For mig er etik desuden den 'rigtige' brug af empati og intuitionen til at gøre, hvad der er det rigtige for den givne klient i den pågældende situation inden for en moralsk ramme. Ligesom det også er at kunne bevare en professionel klient-terapeut relation og vide, hvordan man afslutter en session på en ordentlig måde.

Jeg mener helt klart, at det er nødvendigt, at vi holder fokus på etikken, for hvad sker der med den, når såkaldte psykoterapeuter uden den grundige uddannelse, som medlemmer af Dansk Psykoterapeutforening har, stadig har lov til at behandle mennesker i krise og med psykiske problemer? Derfor hilsner jeg det særdeles velkomment, at foreningens nye formand, Pia Jeppesen, har taget kontakt til sundhedsudvalgene i de forskellige politiske partier på Christiansborg, idet jeg

håber, det kan hjælpe til at sætte fokus på bl.a. det etiske behov, der er for at få den fireårige uddannelse til psykoterapeut gjort statsanerkendt.

De første tiltag til en ordning omkring de psykoterapeutiske uddannelser blev allerede lavet i 2003, hvor Sundhedsministeriet, Socialministeriet og Undervisningsministeriet blev enige om at udarbejde et fælles regelsæt, de såkaldte tværministerielle kvalitetskrav for private psykoterapeutuddannelser. Regeringen var dengang af den opfattelse, at det ikke var hensigtsmæssigt, at folk uden den fornødne faglige baggrund udøvede psykoterapi over for psykisk ustabile mennesker, men man ønskede på dette tidspunkt alligevel ikke at lave en statslig godkendt uddannelse eller indføre mulighed for en form for autorisation af de enkelte psykoterapeuter (*Kvalitetskriterier for private uddannelser til psykoterapeut 2004*¹).

STADIG INGEN STATSLIG REGULERING

Da jeg for fem år siden startede på min uddannelse, som var og er godkendt under disse kriterier, blev der talt om, at det måske inden for en overskuelig årrække ville være muligt, at uddannelsen til psykoterapeut blev statsanerkendt. Det var i alt fald det, man formodede og håbede. Vi er dog stadig ikke kommet dertil, og efter nu 12 år med 'prøve-kriterier', kunne man jo stille sig selv spørgsmålet, om det stadig ikke er ønskværdigt med en regulering af området, og derefter hvorfor det endnu ikke er sket?

Så hvad gør vi, hvis vi vil have vores uddannelse statsanerkendt og dermed kunne opnå autorisation og få den blåstempling, som jeg synes, vi mangler for at kunne blive accepteret for det, vi kan, når vi taler om behandling med psykoterapi?

Kigger vi rundt til andre grupper i det danske sundhedssystem, kan man se, at kiropraktorerne har gennemgået en lignende udvikling, og her var det især pga.

¹ Kriterierne kan ses på <http://www.ft.dk/samling/20041/almDEL/suu/bilag/106/128564.pdf> (red.)

et stærkt pres fra deres patientforening, at kiropraktorerne i Danmark endelig blev autoriserede (Jørgensen 2014). Så er det mon den vej, vi skal gå – at oprette en patientforening, der med medlemmernes erfaring for effekt af behandlingsformen kan tale vores sag og være vores ambassadører? I alt fald synes jeg, der i samfundsdebatten i dag er gode muligheder for at slå et slag for en statsanerkendelse af uddannelsen til psykoterapeut samt for en form for autorisation af veluddannede psykoterapeuter. Da Peter C. Gøtzches bog *Dødelig psykiatri og organiseret fornægtelse* udkom, var den en gevaldig cadeau til psykoterapiens fortræffeligheder, og bogen skabte vældig debat i medierne om bl.a. etik inden for behandling af patienter med psykiske lidelser.

ETIKKEN SKAL I FOKUS

Så lad os få en debat i gang på uddannelsesinstitutionerne og i medierne, og lad os qua vores arbejde slå et slag for, at etikken kommer i fokus hos politikerne og ikke bare som i dag på de seriøse, men fortsat private, uddannelser.

LITTERATUR:

- Gøtzche, Peter C (2015): *Dødelig psykiatri og organiseret fornægtelse*. People's Press.
 Jørgensen, Per (2014): *Kiropraktikkens historie i Danmark*. Syddansk Universitetsforlag.
Kvalitetskriterier for private uddannelser til psykoterapeut. Socialministeriet, Undervisningsministeriet og Sundhedsstyrelsen 2004.

Gyrithe O'Neill Nielsen-Man er certificeret psykoterapeut MPF. Hun er privatpraktiserende psykoterapeut i egen klinik og frivillig terapeut i Kvisten, Center for seksuelt krænkede personer.